

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA
UPRAVA ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE, BILJNU
PROIZVODNJU I TRŽIŠTE

**Izvešće za 2024. godinu o provedenim aktivnostima temeljem
Akcijškog plana za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice
vinove loze za razdoblje od 2023. do 2025. godine**

Zagreb, srpanj 2025. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. IZVJEŠĆE	2
2.1. AŽURIRANJE PRAVNOG OKVIRA	2
2.2. IZMJENE PRAVNOG OKVIRA	2
2.3. PRAĆENJE RAŠIRENOSTI ZLATNE ŽUTICE NA NACIONALNOM TERITORIJU	2
2.4. PRAĆENJE POJAVE I POPULACIJE AMERIČKOG CVRČKA U SVRHU NJEGOVA SUZBIJANJA	9
2.5. PROVEDBA FITOSANITARNIH MJERA SUZBIJANJA I ISKORJENJIVANJA ZLATNE ŽUTICE	15
2.6. KONTROLA PRISUTNOSTI ZLATNE ŽUTICE U NASADIMA	29
2.7. ODOBRAVANJE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA ZA SUZBIJANJE AMERIČKOG CVRČKA .	30
2.8. SAKUPLJANJE PODATAKA O VINOGRADIMA ČIJI JE VLASNIK NEDOSTUPAN ILI NEPOZNAT	31
2.9. SAKUPLJANJE PODATAKA I KRČENJE ZAPUŠTENIH VINOGRADA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU	31
2.10. USPOSTAVA SURADNJE S UDRUGAMA VINOGRADARA	32
2.11. EDUKACIJA SPECIJALIZIRANIH SUBJEKATA/POSJEDNIKA BILJA	32
2.12. INFORMIRANJE JAVNOSTI	33
3. ZAKLJUČAK	34

1. UVOD

Uzgoj vinove loze u Republici Hrvatskoj predstavlja važnu gospodarsku i tradicijsku djelatnost. Ta djelatnost danas je ugrožena i na nju mogu utjecati klimatske promjene te pojava štetnih organizama i biljnih bolesti. Kada su u pitanju bolesti tu se ističe zlatna žutica vinove loze. Uzročnik zlatne žutice vinove loze je fitoplazma *Candidatus Phytoplasma vitis*. Nakon pojave, bolest se brzo širi ako je u vinogradu prisutan vektor, američki cvrčak. Pojava bolesti najčešće uzrokuje velike štete u proizvodnji koje se očituju u gubitku grožđa i trajnom gubitku zaraženih trsova. Zlatna žutica je karantenska biljna bolest koja se smatra potencijalno najštetnijom bolesti vinove loze. Patogen je uvršten u Prilog II. (karantenski štetni organizmi Unije), Dio B (štetni organizmi za koje je poznato da se pojavljuju na području Unije) Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019.

Zlatna žutica, od kad je prvi put utvrđena 2009. godine na vinovoj lozi u Karlovačkoj županiji, i dalje se širi u Republici Hrvatskoj, ugrožavajući kako područja u kojima se udomaćila, tako i područja u kojima nikad nije bila prisutna.

Uz sve aktivnosti praćenja, suzbijanja i iskorjenjivanja koje su propisane propisima u području biljnog zdravlja, za učinkovitiju provedbu mjera donesen je i Akcijski plan za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze za razdoblje 2023. – 2025. (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

Akcijskim planom definirane su najvažnije mjere za suzbijanje i sprječavanje širenja zlatne žutice prema trenutno važećem zakonodavstvu kao i prikaz ovlasti, zadaća, obveza i nadležnosti pojedinih sudionika sa definiranim rokovima i indikatorima za provedbu pojedine mjere.

Provedba svih aktivnosti predviđenih Akcijskim planom organizirana je i njome se upravlja kroz tri razine od kojih svaka ima svoja zaduženja i odgovornosti. Akcijskim planom predviđeno je da se koordinatoru Akcijskog plana dostavi godišnje izvješće koji izrađuje zajedničko godišnje izvješće o provedbi svih aktivnosti te je temeljem toga i izrađeno ovo izvješće.

2. IZVJEŠĆE

2.1. AŽURIRANJE PRAVNOG OKVIRA

Akcijskim planom je predviđeno redovito ažuriranje pravnog okvira koje je u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede - Sektora fitosanitane politike (u daljnjem tekstu: MP - SFP). Ažuriranje pravnog okvira je nužno kako bi se ostvarilo pravovremeno i učinkovito planiranje svih aktivnosti. U tom smislu najvažniji propis je Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenje i suzbijanje zlatne žutice vinove loze. Sve aktivnosti vezane za praćenje zlatne žutice na terenu unose se u informacijski sustav. S obzirom da su svi podaci koji su se odnosili na pozitivne nalaze laboratorijskih analiza uneseni i ažurirani u informacijskom sustavu do traženog roka, Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze je objavljena dana 2. kolovoza 2024. godine u »Narodnim novinama«, br. 92/24.

2.2. IZMJENE PRAVNOG OKVIRA

Odluka o izmjeni pravnog okvira vezanog za zlatnu žuticu vinove loze donosi se na temelju procjene i analize stanja sa štetnim organizmom na teritoriju Republike Hrvatske. Izmjene se prvenstveno odnose na izmjenu Naredbe o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (»Narodne novine«, br. 48/18 i 63/19) (u daljnjem tekstu: Naredba), a prema potrebi i Zakona o biljnom zdravlju (»Narodne novine«, br. 127/19 i 83/22).

MP - SFP je zaprimio sva izvješća od strane voditelja aktivnosti Akcijskog plana. Sva pristigla izvješća su analizirana. Od strane voditelja aktivnosti nisu zaprimljene preporuke da se putem pravnog okvira poboljša sustav upravljanja i nadzora nad ovim štetnim organizmom. Stoga se nije niti razmatralo o izmjeni donošenja novih propisa u 2024. godini.

2.3. PRAĆENJE RAŠIRENOSTI ZLATNE ŽUTICE NA NACIONALNOM TERITORIJU

Praćenje zlatne žutice na nacionalnom teritoriju osnovna je aktivnost Akcijskog plana. Praćenje raširenosti zlatne žutice provodi se sukladno odobrenom petogodišnjem programu nadzora štetnih organizama, a u praćenju sudjeluju Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu - Centar za zaštitu bilja (u daljnjem tekstu: HAPIH - CZB) i Državni inspektorat Republike Hrvatske - Fitosanitarna inspekcija (u daljnjem tekstu: DIRH - FI). U programu nadzora definiran je broj vizualnih pregleda, uzoraka i laboratorijskih analiza, a odrađeni su na temelju procjene potrebe i situacije sa zlatnom žuticom.

Nadzor pojave Flavescence dorée fitoplazme u 2024. godini proveden je u nezaraženim i demarkiranim vinogradarskim područjima u županijama: Međimurskoj, Varaždinskoj, Krapinsko-zagorskoj, Koprivničko-križevačkoj, Zagrebačkoj, Karlovačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Sisačko-moslavačkoj, Virovitičko-podravskoj, Požeško-slavonskoj, Brodsko-posavskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Osječko-baranjskoj, Istarskoj te Gradu Zagrebu. Nadzor se

u 2024. provodio i u vinogradima u županijama: Primorsko-goranskoj, Ličko-senjskoj, Zadarskoj, Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj te Dubrovačko-neretvanskoj u kojima do sada nije potvrđena zlatna žutica.

Uz stručnjake HAPIH - CZB-a i službenici Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede (u daljnjem tekstu: USPRP) u skladu s Akcijskim planom na nacionalnom teritoriju pratili su prisutnost, brojnost i razvoj populacije američkog cvrčka.

Mjesta nadzora, vrijeme nadzora i broj pregleda po provoditeljima dani su u Tablicama 1. i 2. dok su rezultati analiza i pozitivnih uzoraka prikazani u Tablicama 3., 4., 5. i 6.

Tablica 1. Mjesta nadzora, vrijeme nadzora, županije i broj pregleda u okviru nadzora nad štetnim organizmima *Flavescence dorée* fitoplazma i *Scaphoideus titanus* koje provodi HAPIH – CZB

Mjesto nadzora	Vrijeme nadzora	Županija	Broj pregleda FD	Broj pregleda <i>Scaphoideus titanus</i>
147	Svibanj - listopad	20 županija i Grad Zagreb	237	124

Tablica 2. Mjesta nadzora, vrijeme nadzora, županije, broj pregleda i broj uzetih uzoraka u okviru nadzora nad štetnim organizmom *Flavescence dorée* fitoplazma koje provodi DIRH – FI

Mjesto nadzora	Vrijeme nadzora	Županija	Broj pregleda	Broj uzoraka (bilje)
47	Srpanj-studeni	11	97	120

Tablica 3. Broj vizualnih pregleda koje je obavio i uzoraka vinove loze koje je uzeo HAPIH – CZB u sklopu nadzora nad štetnim organizmom *Flavescence dorée* fitoplazma

Županija	Mjesto pregleda	Broj vizualnih pregleda	Vrijeme pregleda	Pregledana površina ha	Broj uzoraka	Rezultat analize +	Rezultat analize -
BB	Daruvarski Vinogradi, Batinjani, Dišnik, Vrbovac	8	Srpanj - rujan	3,574	20	3	17
BP	Brodski Stupnik, Oriovac, Oštri Vrh, Radovanje	21	Kolovoz - rujan	8,679	15	0	15
DN	Janjina, Kobiljača, Potomje	5	Rujan	0,718	15	0	15
GZ	Zagreb	1	Rujan	0,422	0	0	0
IS	Belaj, Gračišće, Kompanj, Kukurini, Lindar, Paz, Pićan, Polje Čepić, Zajci	14	Srpanj - rujan	4,041	15	0	15
KA	Dvorište Vivodinsko, Hodinci, Lović Prekriški, Petruš Vrh, Vivodina	6	Srpanj	0,77	0	0	0
KK	Đurđevac, Mičetinac, Miholjanec, Novo Virje, Virje	6	Rujan	0,931	0	0	0
KZ	Hršak Breg, Škarićevo	5	Srpanj - rujan	0,703	5	4	1
LS	Novalja	5	Rujan	1,502	5	0	5
ME	Grabrovnik, Jurovčak, Železna Gora	7	Srpanj - kolovoz	4,268	5	5	0
OB	Aljmaš, Beli Manastir, Branjina, Budrovci, Dalj, Erdut, Karanac, Mandićevac, Popovac, Zoljan	29	Kolovoz - listopad	40,397	25	0	25
PG	Kastav, Kosi, Poljane, Rijeka, Saršoni, Sroki, Vrbnik, Zvoneća	19	Srpanj - rujan	1,987	24	0	24
PS	Antunovac, Biškupci, Draga, Golo Brdo, Kaptol, Lukač, Mitrovac, Pleternica, Poljanska, Potočani, Radovanci, Toranj, Velika, Venje, Vetovo	29	Srpanj - rujan	28,024	25	0	25
SD	Bast, Bisko, Dugopolje, Gala, Gornje Selo, Komiža, Mravince, Nerežišće, Otok, Plisko Polje, Radošić, Srednje Selo, Sućuraj, Trogir, Tugare, Udovičići, Vinišće, Vis, Vrabač, Zastrazišće, Žrnovnica	28	Srpanj - studeni	5,337	31	0	31
SM	Brinjani, Katoličke Čaire, Kutinska Slatina, Voloder	5	Srpanj - kolovoz	1,143	5	1	4
ŠK	Dazlina, Donje Polje, Gračac, Grebaštica, Piramatovci, Sonković, Tribunj	7	Rujan - listopad	0,555	6	0	6

VP	Mala Črešnjevica, Sedlarica, Turnašica,	5	Lipanj - rujan	5,08	5	0	5
VS	Berak, Ilok, Ivankovo, Jarmina, Vođinci	7	Svibanj - listopad	1,927	0	0	0
VŽ	Ključ	5	Listopad	0,265	0	0	0
ZD	Nadin, Pridraga, Primošten, Prkos, Smilčić, Škabrnja	9	Srpanj - listopad	2,084	7	0	7
ZG	Bukovac Svetojanski, Ivančići, Kupeć Dol, Lokošinj Dol, Plešivica, Podvrh, Repišće, Vlačkovec, Vrhovčak	16	Srpanj - listopad	4,508	25	9	16
20 županija i Grad Zagreb	-	237	Svibanj - listopad	116,915	233	22	211 (21 BN)*

*Pozitivni nalazi '*Candidatus Phytoplasma solani*'

Tablica 4. Uzorci vinove loze koje je prikupio HAPIH – CZB u kojima je potvrđena zaraza *Flavescence doreé* fitoplazmom

Oznaka uzorka (CZB)	Klasa zapisnika	Oznaka uzorka (CZB)	Datum uzimanja uzorka	Mjesto nadzora	Datum završetka lab. analize	Županija	Katastarska općina	Status područja
FD/GI/13	320-13/24-14/984	ZBD-22-1232/U-1	27.8.2024.	Dišnik	9.9.2024.	BB	Dišnik	Nezaraženo
FD/GI/14	320-13/24-14/984	ZBD-22-1232/U-2	27.8.2024.	Dišnik	9.9.2024.	BB	Dišnik	Nezaraženo
FD/GI/15	320-13/24-14/984	ZBD-22-1232/U-3	27.8.2024.	Dišnik	9.9.2024.	BB	Dišnik	Nezaraženo
ŽB/FD/16	320-13/24-14/993	ZBD-22-1241/U-1	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/17	320-13/24-14/993	ZBD-22-1241/U-2	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/18	320-13/24-14/993	ZBD-22-1241/U-3	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/19	320-13/24-14/993	ZBD-22-1241/U-4	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/20	320-13/24-14/993	ZBD-22-1241/U-5	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/21	320-13/24-14/994	ZBD-22-1242/U-1	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/22	320-13/24-14/994	ZBD-22-1242/U-2	27.8.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/FD/5	320-13/24-14/889	ZBD-24-1142/U-3	22.8.2024.	Katoličke Čaire	6.9.2024.	SM	Selište	Sigurnosno
ŽB/FD/6	320-13/24-14/890	ZBD-24-1142/U-2	22.8.2024.	Škarićevo	6.9.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/FD/7	320-13/24-14/890	ZBD-24-1142/U-3	22.8.2024.	Škarićevo	6.9.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/FD/9	320-13/24-14/890	ZBD-24-1142/U-5	22.8.2024.	Škarićevo	6.9.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/FD/10	320-13/24-14/890	ZBD-24-1142/U-1	22.8.2024.	Škarićevo	6.9.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/FD/30	320-13/24-14/998	ZBD-24-1246/U-1	29.8.2024.	Repišće	9.9.2024.	ZG	Okić	Sigurnosno
ŽB/FD/37	320-13/24-14/998	ZBD-24-1246/U-8	29.8.2024.	Repišće	9.9.2024.	ZG	Okić	Sigurnosno
ŽB/FD/25	320-13/24-14/997	ZBD-24-1245/U-1	28.8.2024.	Železna Gora	6.9.2024.	ME	Železna Gora	Zaraženo
ŽB/FD/26	320-13/24-14/997	ZBD-24-1245/U-2	28.8.2024.	Železna Gora	6.9.2024.	ME	Železna Gora	Zaraženo
ŽB/FD/27	320-13/24-14/997	ZBD-24-1245/U-3	28.8.2024.	Železna Gora	6.9.2024.	ME	Železna Gora	Zaraženo
ŽB/FD/28	320-13/24-14/997	ZBD-24-1245/U-4	28.8.2024.	Železna Gora	6.9.2024.	ME	Železna Gora	Zaraženo

ŽB/FD/29	320-13/24-14/997	ZBD-24-1245/U-5	28.8.2024.	Železna Gora	6.9.2024.	ME	Železna Gora	Zaraženo
22 pozitivna uzorka biljnog materijala								
6 katastarskih općina – 2 nezaraženo, 3 sigurnosno, 1 zaraženo								

Tablica 5. Broj vizualnih pregleda koje je obavio i uzoraka vinove loze koje je uzeo DIRH - FI u sklopu nadzora nad štetnim organizmom *Flavescence dorée* fitoplazma

Područje	Županija	Mjesto pregleda	Broj vizualnih pregleda	Pregledana površina (ha)	Broj uzoraka	Rezultat analize Pozitivno	Rezultat analize Negativno
Izvan demarkiranog	0	0	0	0	0	0	0
Demarkirano	11	47	97	146,08	120	23	97
Ukupno	11	47	97	146,08	120	23	97

Tablica 6. Uzorci vinove loze koje je prikupio DIRH - FI u kojima je potvrđena zaraza *Flavescence dorée* fitoplazmom

Županija	Oznaka uzorka (FI)	Oznaka uzorka (ZZB)	Datum uzimanja uzorka	Mjesto pregleda
Međimurska	VŽ 23/24	ZBD-24-965-U-1	24.7.2024.	Železna Gora
	VŽ 24/24	ZBD-24-965-U-2	24.7.2024.	Železna Gora
	VŽ 25/24	ZBD-24-965-U-3	24.7.2024.	Železna Gora
Istarska	PO 43/24	ZBD-24-1011-U-1	31.7.2024.	Umag
Krapinsko-zagorska	KR 1/24	ZBD-24-1032-U-1	02.08.2024.	Desinić
	KR 2/24	ZBD-24-1032-U-2	02.08.2024.	Desinić
Međimurska	VŽ 32/24	ZBD-24-1485-U-1	17.9.2024.	Železna Gora
	VŽ 33/24	ZBD-24-1485-U-2	17.9.2024.	Železna Gora
	VŽ 34/24	ZBD-24-1545-U-1	18.9.2024.	Železna Gora
	VŽ 35/24	ZBD-24-1545-U-2	18.9.2024.	Železna Gora
Varaždinska	VŽ 26/24	ZBD-24-1484-U-1	16.9.2024.	Ljubešćica
	VŽ 27/24	ZBD--24-1484-U-2	16.9.2024.	Ljubešćica
Krapinsko-zagorska	KR 9/24	ZBD-24-1571-U-1	24.9.2024.	Lupinjak
	KR 10/24	ZBD-24-1571-U-2	24.9.2024.	Lupinjak
Istarska	PO 67/24	ZBD-24-1782-U-1	1.10.2024.	Brtonigla
Međimurska	VŽ 40/24	ZBD-24-1783-u-1	8.10.2024.	Robadje
Istarska	PO 72/24	ZBD-24-1890-U-1	15.10.2024.	Umag
	PO 73/24	ZBD-24-1890-U-2	15.10.2024.	Umag
Koprivničko-križevačka	KC 21/24	ZBD-24-1784-U-1	9.10.2024.	Glogovac

	KC 22/24	ZBC-24-1784-U-2	9.10.2024.	Glogovac
	KC 23/24	ZBD-24-1784-U-3	9.10.2024.	Glogovac
	KC 24/24	ZBD-24-1784-U-4	9.10.2024.	Glogovac
	KC 25/24	ZBD-24-1784-U-5	9.10.2024.	Glogovac

Stručnjaci HAPIH - CZB-a su prikupili i analizirali **243 uzorka vinove loze**. Zlatna žutica vinove loze je potvrđena u **22 uzorka**. U 21 uzorka utvrđena je prisutnost fitoplazme '*Candidatus Phytoplasma solani*' koja uzrokuje vrlo slične simptome kao i *Flavescence dorée* fitoplazma, no nije karantenska, nije regulirana Naredbom i u slučaju potvrde njene prisutnosti u proizvodnim nasadima ne provode se službene fitosanitarne mjere. U 190 analiziranih uzoraka nije utvrđeno prisustvo fitoplazmi. Tijekom izvještajnog razdoblja DIRH - FI obavila je **97 vizualni pregled** te pregledali ukupno **146,08 ha** vinograda. Laboratorijski je analizirano ukupno **120 uzoraka** vinove loze koje su uzeli fitosanitarni inspektori. Prisutnost štetnog organizma utvrđena je u **23 uzoraka**, a rezultat analize 97 uzoraka bio je negativan.

2.4. PRAĆENJE POJAVE I POPULACIJE AMERIČKOG CVRČKA U SVRHU NJEGOVA SUZBIJANJA

U razdoblju od lipnja do rujna 2024. Agencija je pratila pojavu vektora zlatne žutice, američkog cvrčka u 31 vinogradu raspoređenom u Krapinsko-zagorskoj, Koprivničko-križevačkoj, Zagrebačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Sisačko-moslavačkoj, Istarskoj, Primorsko-goranskoj, Požeško-slavonskoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Zadarskoj, Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Ukupno je postavljeno 276 žutih ljepljivih ploča pri čemu su prikupljena 92 uzorka (jedan uzorak predstavlja tri žute ljepljive ploče). Morfološkom identifikacijom ulovljenih jedinki prisutnost vektora je potvrđena u 49 uzoraka prikupljenih u 19 nadzirana vinograda. U 12 nadziranih vinograda nije zabilježena pojava vektora. Obavljeno je 124 vizualnih pregleda te je pregledano 45,285 ha vinograda.

Analize uzoraka žutih ljepljivih ploča obavljene su u laboratoriju za zoologiju Agencije.

Rezultati praćenja vektora tablično su prikazani (Tablica 7.). Prikaz uzoraka žutih ljepljivih ploča na kojima je potvrđena prisutnost vektora prikazan je u tablici (Tablica 8.).

Tablica 7. Rezultati praćenja pojave vektora *Scaphoideus titanus* i uzorci žutih ljepljivih ploča koje je prikupio HAPIH – CZB

Županija	Mjesta pregleda	Broj vizualnih pregleda	Razdoblje praćenja	Pregledana površina /ha	Broj uzoraka	Rezultat analize +	Rezultat analize	Ukupan broj <i>S. titanus</i> po mjestu pregleda
KZ	Škarićevo	4	Srpanj-rujan	0,851	3	3	0	199
KK	Novo Virje	4	Srpanj-rujan	0,592	3	3	0	219
ZG	Kupeć dol	4	Srpanj-rujan	0,516	3	3	0	1397
	Podvrh	4	Srpanj-rujan	0,152	3	3	0	872
BB	Batinjani	4	Srpanj-rujan	2,97	3	3	0	64
SM	Brinjani	4	Srpanj-rujan	0,253	3	3	0	62
IS	Kompanj	4	Srpanj-rujan	0,609	3	2	1	16
	Pičan	4	Srpanj-rujan	0,866	3	3	0	134
	Gračišće	4	Srpanj-rujan	4,26	3	0	3	0
PG	Kastav 1	4	Srpanj-rujan	0,27	3	2	1	5
	Kastav 2	4	Srpanj-rujan	0,269	3	1	2	1
	Vrbnik	4	Srpanj-rujan	0,32	3	3	0	129
PS	Vetovo	4	Srpanj-kolovoz	1,653	3	3	0	78
	Antunovac	4	Srpanj-kolovoz	4,242	3	2	1	33
BP	Staro Petrovo Selo	4	Srpanj-kolovoz	1,388	3	3	0	1115
OB	Slatnik Drenjski	4	Srpanj-kolovoz	3,679	3	3	0	153
	Suza	4	Srpanj-kolovoz	5,586	3	3	0	2976
ZD	Šopot	4	Lipanj-kolovoz	0,613	2	0	2	0
	Donji Karin	4	Lipanj-kolovoz	0,289	3	0	3	0
	Zagrad	4	Lipanj-kolovoz	0,927	3	0	3	0
ŠK	Primošten	4	Srpanj-rujan	0,679	3	0	3	0
	Grebaštica	4	Srpanj-rujan	0,32	3	0	3	0
	Zaton	4	Srpanj-rujan	0,299	3	0	3	0
SD	Divulje	4	Srpanj-rujan	0,628	3	0	3	0
	Kaštel Novi	4	Srpanj-rujan	0,31	3	0	3	0

	Marina	4	Srpanj-rujan	0,502	3	0	3	0
	Sevid na moru	4	Srpanj-rujan	1,204	3	0	3	0
DN	Kobiljača	4	Srpanj-rujan	3,128	3	3	0	198
	Metković	4	Srpanj-rujan	6,678	3	1	2	2
	Janjina	4	Srpanj-rujan	0,233	3	2	1	6
	Kremena	4	Srpanj-rujan	0,999	3	0	3	0
14 županija	31 lokacija	124	Lipanj - rujan	45,285	92	49	43	7.659

Tablica 8. Uzorci žutih ljepljivih ploča koje je prikupio HAPIH - CZB na kojima je potvrđena prisutnost američkog cvrčka

Oznaka uzorka (CZB)	Klasa zapisnika	Oznaka uzorka (CZB)	Datum uzimanja uzorka	Mjesto nadzora	Datum završetka lab. analize	Županija	Katastarska općina	Status područja
ŽB/ST/1/1	320-13/24-14/706	ZBD-24-938-U-1	23.7.2024.	Brinjani	2.8.2024.	SM	Stupovača	Sigurnosno
ŽB/ST/2/1	320-13/24-14/707	ZBD-24-939-U-1	23.7.2024.	Škarićevo	23.7.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/ST/3/1	320-13/24-14/708	ZBD-24-940-U-1	24.7.2024.	Kupeć Dol	2.8.2024.	ZG	Sveta Jana	Sigurnosno
ST/GI/2/1	320-13/24-14/709	ZBD-24-941-U-1	24.7.2024.	Pićan	16.8.2024.	IS	Pićan	Nezaraženo
ST/GI/5/1	320-13/24-14/711	ZBD-24-943-U-1	25.7.2024.	Kastav 2	16.8.2024.	PG	Kastav	Nezaraženo
ST/GI/6/1	320-13/24-14/712	ZBD-24-944-U-1	25.7.2024.	Vrbnik	16.8.2024.	PG	Vrbnik	Nezaraženo
ST/KM/1/1	320-13/24-14/717	ZBD-24-981-U-1	23.7.2024.	Slatnik Drenjski	21.8.2024.	OB	Slatnik Drenjski	Nezaraženo
ST/KM/2/1	320-13/24-14/718	ZBD-24-982-U-1	23.7.2024.	Suza	21.8.2024.	OB	Suza	Sigurnosno
ST/KM/3/1	320-13/24-14/719	ZBD-24-983-U-1	24.7.2024.	Staro Petrovo Selo	21.8.2024.	BP	Staro Petrovo Selo	Nezaraženo
ST/KM/4/1	320-13/24-14/720	ZBD-24-986-U-1	25.7.2024.	Vetovo	21.8.2024.	PS	Vetovo	Nezaraženo
BL 3/24 ST	320-13/24-14/752	ZBD-24-987-U-1	24.7.2024.	Janjina	2.8.2024.	DN	Janjina	Nezaraženo
BL 2/24 ST	320-13/24-14/753	ZBD-24-988-U-1	24.7.2024.	Metković	2.8.2024.	DN	Metković	Nezaraženo
BL 1/24 ST	320-13/24-14/754	ZBD-24-989-U-1	24.7.2024.	Kobiljača	2.8.2024.	DN	Otrić Seoci	Nezaraženo
ŽB/ST/4/1	320-13/24-14/758	ZBD-24-990-U-1	31.7.2024.	Podvrh	2.8.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ST/GI/8/1	320-13/24-14/763	ZBD-24-992-U-1	1.8.2024.	Novo Virje	2.8.2024.	KK	Novo Virje	Sigurnosno
ST/GI/7/1	320-13/24-14/764	ZBD-24-991-U-1	1.8.2024.	Batinjani	2.8.2024.	BB	Vukovje	Nezaraženo
ST/KM/3/2	320-13/24-14/832	ZBD-24-1081-U-1	9.8.2024.	Staro Petrovo Selo	22.8.2024.	BP	Staro Petrovo Selo	Nezaraženo
ST/KM/1/2	320-13/24-14/833	ZBD-24-1075-U-1	7.8.2024.	Slatnik Drenjski	22.8.2024.	OB	Slatnik Drenjski	Nezaraženo
ST/KM/2/2	320-13/24-14/834	ZBD-24-1076-U-1	7.8.2024.	Suza	22.8.2024.	OB	Suza	Sigurnosno
ST/KM/5/2	320-13/24-14/835	ZBD-24-1077-U-1	8.8.2024.	Antunovac	22.8.2024.	PS	Trenkovo	Nezaraženo
ST/KM/4/2	320-13/24-14/836	ZBD-24-1078-U-1	8.8.2024.	Vetovo	22.8.2024.	PS	Vetovo	Nezaraženo
ST/GI/4/2	320-13/24-14/862	ZBD-24-1112-U-1	13.8.2024.	Kastav 1	26.8.2024.	PG	Kastav	Nezaraženo
ST/GI/1/2	320-13/24-14/864	ZBD-24-1113-U-1	13.8.2024.	Kompanj	26.8.2024.	IS	Roč	Sigurnosno
ST/GI/2/2	320-13/24-14/866	ZBD-24-1115-U-1	14.8.2024.	Pićan	26.8.2024.	IS	Pićan	Nezaraženo
ST/GI/6/2	320-13/24-14/867	ZBD-24-1116-U-1	14.8.2024.	Vrbnik	26.8.2024.	PG	Vrbnik	Nezaraženo
ŽB/ST/3/2	320-13/24-14/880	ZBD-24-1127-U-1	22.8.2024.	Kupeć Dol	23.8.2024.	ZG	Sveta Jana	Sigurnosno
ŽB/ST/2/2	320-13/24-14/881	ZBD-24-1126-U-1	22.8.2024.	Škarićevo	23.8.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/ST/1/2	320-13/24-14/882	ZBD-24-1125-U-1	22.8.2024.	Brinjani	23.8.2024.	SM	Stupovača	Sigurnosno
BL 7/24 ST	320-13/24-14/884	ZBD-24-1123-U-1	13.8.2024.	Janjina	23.8.2024.	DN	Janjina	Nezaraženo

BL 5/24 ST	320-13/24-14/886	ZBD-24-1121-U-1	13.8.2024.	Kobiljača	23.8.2024.	DN	Otrić Seoci	Nezaraženo
ST/NP/1/3	320-13/24-14/913	ZBD-24-1170-U-1	23.8.2024.	Slatnik Drenjski	30.8.2024.	OB	Slatnik Drenjski	Nezaraženo
ST/NP/2/3	320-13/24-14/914	ZBD-24-1169-U-1	23.8.2024.	Suza	30.8.2024.	OB	Suza	Sigurnosno
ST/KM/3/3	320-13/24-14/915	ZBD-24-1168-U-1	22.8.2024.	Staro Petrovo Selo	30.8.2024.	BP	Staro Petrovo Selo	Nezaraženo
ST/NP/4/3	320-13/24-14/916	ZBD-24-1167-U-1	21.8.2024.	Vetovo	30.8.2024.	PS	Vetovo	Nezaraženo
ST/NP/5/3	320-13/24-14/917	ZBD-24-1166-U-1	21.8.2024.	Antunovac	30.8.2024.	PS	Trenkovo	Nezaraženo
ST/GI/8/2	320-13/24-14/930	ZBD-24-1253-U-1	27.8.2024.	Novo Virje	30.8.2024.	KK	Novo Virje	Sigurnosno
ST/GI/7/2	320-13/24-14/931	ZBD-24-1252-U-1	27.8.2024.	Batinjani	30.8.2024.	BB	Vukovje	Nezaraženo
ŽB/ST/4/2	320-13/24-14/976	ZBD-24-1258-U-1	27.8.2024.	Podvrh	30.8.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ŽB/ST/3/3	320-13/24-14/1066	ZBD-24-1318-U-1	3.9.2024.	Kupeć Dol	9.9.2024.	ZG	Sveta Jana	Sigurnosno
ŽB/ST/1/3	320-13/24-14/1067	ZBD-24-1319-U-1	4.9.2024.	Brinjani	6.9.2024.	SM	Stupovača	Sigurnosno
ŽB/ST/2/3	320-13/24-14/1068	ZBD-24-1320-U-1	5.9.2024.	Škarićevo	6.9.2024.	KZ	Škarićevo	Sigurnosno
ŽB/ST/4/3	320-13/24-14/1069	ZBD-24-1321-U-1	5.9.2024.	Podvrh	6.9.2024.	ZG	Podvrh	Nezaraženo
ST/GI/1/3	320-13/24-14/1071	ZBD-24-1329-U-1	4.9.2024.	Kompanj	6.9.2024.	IS	Roč	Sigurnosno
ST/GI/2/3	320-13/24-14/1072	ZBD-24-1330-U-1	4.9.2024.	Pićan	6.9.2024.	IS	Pićan	Nezaraženo
ST/GI/4/3	320-13/24-14/1074	ZBD-24-1332-U-1	4.9.2024.	Kastav 1	6.9.2024.	PG	Kastav	Nezaraženo
ST/GI/6/3	320-13/24-14/1076	ZBD-24-1334-U-1	5.9.2024.	Vrbnik	6.9.2024.	PG	Vrbnik	Nezaraženo
ST/GI/7/3	320-13/24-14/1115	ZBD-24-1395-U-1	11.9.2024.	Batinjani	12.9.2024.	BB	Vukovje	Nezaraženo
ST/GI/8/3	320-13/24-14/1116	ZBD-24-1396-U-1	11.9.2024.	Novo Virje	12.9.2024.	KK	Novo Virje	Sigurnosno
BL 9/24 ST	320-13/24-14/1166	ZBD-24-1453-U-1	4.9.2024.	Kobiljača	13.9.2024.	DN	Otrić Seoci	Nezaraženo
49 uzoraka žutih ljepljivih ploča								
18 katastarskih općina – 12 nezaraženo, 6 sigurnosno								

U svrhu praćenja pojave uzročnika zlatne žutice vinove loze u kukcu vektoru prikupljeno je 12 uzoraka vektora za laboratorijske analize. Uzorci vektora su prikupljeni entomološkom mrežom na 10 lokacija u vinogradima raspoređenim u Zagrebačkoj, Požeško-slavonskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Primorsko-goranskoj, Istarska i Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Zaraženost *Flavescence dorée* fitoplazmom utvrđen je u 5 prikupljenih uzoraka vektora. Analize uzoraka vektora obavljene su u laboratoriju za bakteriologiju HAPIH - CZB.

Podaci o sakupljenim uzorcima vektora i rezultati analize na *Flavescence dorée* fitoplazmu prikazani su u tablici (Tablica 9.).

Tablica 9. Uzorci vektora *S. titanus* koje je prikupila HAPIH - CZB i rezultati analiza u 2024. godini.

Županija	Mjesto pregleda	Broj vizualnih pregleda	Vrijeme pregleda	Pregledana površina ha	Broj uzoraka	Rezultat Analize +	Rezultat Analize -
ZG	Podvrh	1	31.7.	0,036	2	1	1
	Repišće	1	3.9.	0,817	2	2	0
BB	Batinjani	1	1.8.	0,665	1	1	0
	Dišnik	1	27.8.	0,127	1	0	1
PS	Lukač	1	31.7.	0,305	1	0	1
	Vetovo	1	28.8.	0,347	1	0	1
IS	Pičan	1	24.7.	0,249	1	0	1
PG	Vrbnik	1	25.7.	0,075	1	1	0
	Kastav	1	13.8.	0,06	1	0	1
DN	Kobiljača	1	25.9.	0,058	1	0	1
6 županija	10 lokacija	10	Srpanj - rujan	2,739	12	5	7

U sklopu provedbe izvještajno prognoznih poslova USPRP sustavno je pratila pojavu i razvoj američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*), vektora zlatne žutice vinove loze.

Obzirom na relativno visoke temperature zraka tijekom zimskih i rano proljetnih mjeseci vegetacija je bila ranija za oko 2 tjedna pa je monitoring proveden od početka mjeseca svibnja redovitim pregledima naličja listova vinove loze na bazalnim mladima trsa. Prvi nalazi L1 razvojnog stadija ličinki zabilježeni već 9. svibnja, a nalazi L3 razvojnog stadija zabilježeni su nakon 7. lipnja 2024. godine.

Krajem mjeseca lipnja postavljane su žute ljepljive ploče u cilju praćenja jačine populacije odraslih oblika američkog cvrčka. Odrasli oblici američkog cvrčka na žutim ljepljivim pločama zabilježeni su u prvom tjednu mjeseca srpnja. Monitoringom vektora utvrđeno je da u vinogradima u kojima se insekticidi primjenjuju u preporučenim rokovima američki cvrčak nije bio prisutan. U vinogradima u kojima se ne primjenjuju insekticidi populacije američkog cvrčka su izrazito velike. U netretiranim nasadima pronalazilo se 5-6 ličinki po listu na bazalnim mladima, te više od 100 imaga na žutim ljepljivim pločama tijekom mjeseca srpnja i kolovoza.

Slika 1. prikaz praćenja američkog cvrčka putem mobilne aplikacije Phyto View.

2.5. PROVEDBA FITOSANITARNIH MJERA SUZBIJANJA I ISKORJENJIVANJA ZLATNE ŽUTICE

Tijekom 2024. godine fitosanitarna inspekcija provela je ukupno **111 inspekcijskih nadzora** vezano za sprječavanje širenja i suzbijanja zlatne žutice vinove loze, uključujući nadzore štetnog organizma u sklopu provedbe Programa nadzora štetnih organizama (PNŠO) u Republici Hrvatskoj u 2024., inspekcijske nadzore provedene na osnovu pozitivnih laboratorijskih nalaza uzoraka koje su u okviru aktivnosti Programa nadzora štetnog organizma (PNŠO) uzeli fitosanitarni inspektori i stručnjaci HAPIH-a, kao i inspekcijske nadzore na osnovu prijave građana ili Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te inspekcijske nadzore zapuštenih vinograda. Fitosanitarni inspektori donijeli su **90 rješenja** (upravne mjera) krčenja vinograda i/ili simptomatičnih trsova, a pred nadležnim prekršajnim sudovima su protiv 2 nadzirana subjekta pokrenuli prekršajne postupke.

DIRH - FI u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do početka studenog 2024. provodila je nadzore nad štetnim organizmom u 11 županija: Međimurskoj, Varaždinskoj, Krapinsko-zagorskoj, Koprivničko-križevačkoj, Vukovarsko-srijemskoj, Istarskoj, Osječko-baranjskoj, Požeško-slavonskoj, Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj. U okviru nadzora obavljani su vizualni pregledi i uzimani uzorci vinove loze radi laboratorijske analize na prisutnost štetnog organizma. Tijekom izvještajnog razdoblja fitosanitarni inspektori obavili su **97 vizualnih pregleda** te pregledali ukupno **146,08 ha** vinograda. Laboratorijski je analizirano ukupno 120 uzoraka vinove loze koje su uzeli fitosanitarni inspektori. Prisutnost štetnog organizma utvrđena je u **23 uzoraka**, a rezultat analize 97 uzoraka bio je negativan.

Poljoprivredni inspektori su na temelju članka 87. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, br. 20/18, 115/18, 98/19 i 57/22) proveli ukupno 528 inspekcijska nadzora održavanja poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju.

U ovim nadzorima poljoprivredni inspektori su u 74 slučajeva donosili upravne mjere/rješenja (Tablica 10.) u smislu obveze da se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno da su fizičke i pravne osobe dužne poljoprivredno zemljište obrađivati primjenjujući potrebne agrotehničke mjere ne umanjujući njegovu vrijednost. Također su poljoprivredni inspektori nadležnim prekršajnim sudovima podnijeli 18 optužnih prijedloga te je doneseno 26 prekršajnih naloga.

Prilikom provođenja inspekcijskih nadzora održavanja poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, poljoprivredni inspektori nisu zamijetili simptome bolesti zlatne žutice vinove loze - Grapevine flavescence dorée.

Laboratorijske analize na fitoplazmu zlatne žutice vinove loze (Grapevine flavescence dorée) provedene su u Laboratoriju za bakteriologiju HAPIH – CZB-a.

Tablica 10. Mjere uklanjanja zaraženih trsova ili cijelih vinograda koje je naredio DIRH – FI i njihova provedba u zaraženim područjima tijekom 2024.

R. broj	Županija	Mjesto nadzora	Datum nadzora	Katastarska općina	kč. br. / ARKOD ID	Broj pregledanih biljaka / pregledana površina		Broj simptomatičnih biljaka	KLASA rješenja UP/I 320-01/24-XX/XX	Broj iskrčenih zaraženih trsova ili cijelih vinograda		Mjera provedena (DA/NE)	NAPOMENA
						ha	kom			ha	kom		
1	IS	UMAG	31.7.2024	UMAG	6750 / ID 2799937	0,730	0		05/27	0,73	0	NE	
2	ME	ŽELEZNA GORA	24.7.2024	ŽELEZNA GORA	1746, 1750, 1747, 1744	0,400	0		05/22	0	28	DA	
3	KZ	DESINIĆ	2.8.2024	DESINIĆ	1512/7, 1512/8	0,350	0		05/32	0	15	DA	
4	KZ	LUPINJAK	24.9.2024	LUPINJAK	2230 / ID 1448851	0,250	0		05/49	0,25	0	NE	
5	IS	KARIGADOR-MALA PUNTA	1.10.2024	BRTONIGLA	1930/5 / ID 1217264	0,670	0		05/35	0,67	0	NE	
6	VŽ	LJUBEŠĆICA	16.9.2024	LJUBEŠĆICA	3798/2	0,090	0		05/26	0	3	DA	
7	ME	ŽELEZNA GORA	17.9.2024	ŽELEZNA GORA	1193, 1194	1,090	0		05/25	1,00	0	NE	
8	ME	ŽELEZNA GORA	18.9.2024	ŽELEZNA GORA	2141/3	1,380	0		05/24	0	15	DA	
9	ME	ROBADJE	8.10.2024	ROBADJE	871, 872	0,230	0		05/34	0	140	DA	
10	KK	GLOGOVAC	9.10.2024	GLOGOVAC	2255	0,163	0		05/38	0	5	DA	
11	IS	UMAG	15.10.2024	UMAG	346/1 / ID 4335307	3,940	0		05/36	2,59	0	NE	
12	BB	DIŠNIK	8.11.2024	DIŠNIK	ID 11917783	0,000	400	20	05/41	0	45	NE	

13	ZG	PODVRH	6.11.2024	PODVRH	1126/9	0,064	0		05/39	0	32	NE	
14	ZG	PODVRH	6.11.2024	PODVRH	1126/10	0,067	0		05/40	0	34	NE	
15	KZ	ŠKARIĆEVO	8.10.2024	ŠKARIĆEVO	333, 334, 329/2, 328, 329, 430 / ID 1447959, 1447649	2,500	0		05/29	0	500	NE	
16	ZG	REPIŠĆE	11.11.2024	OKIĆ	2619/2	1,520	0			0	2	DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
17	ME	ŽELEZNA GORA	17.9.2024	ŽELEZNA GORA	2323, 2322, 2321/2, 2320, 2318/1, 2319, 2318/2	3,000	0		06/42	3,01	0	NE	
18	SM	KATOLIČKE ČAIRE		SELIŠTE	3894/2 / ID 1303714	0,209	0						POSTUPAK U TIJEKU
19	SM	POPOVAČA	21.11.2024	POPOVAČA	1715	1,600	0			0	10	DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA - matičnjak
20	ZG	SALNIK	21.2.2024	SALNIK	252	0,06				0,06		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
21	ZG	VALETIĆ	23.2.2024	VALETIĆ	744	0,03				0	50	DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA

22	GZ	VUGROVEC	29.2.2024	VUGROVEC	469/2	0,05				0	20	DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
23	ME	ŽELEZNA GORA	10.7.2024	ŽELEZNA GORA	1974, 1982	0,210	0		06/18	0,21	0	NE	
24	ME	SVETI URBAN	19.7.2024	SVETI URBAN	562 DIO, 566, 602/1, 602/2, 603	2,100	0		06/21	2,10	0	NE	
25	KK	ČEPELOVAC	20.8.2024	ČEPELOVAC	1948, 1944	0,191	0		06/53	0,19	0	DA	
26	KK	KOPRIVNICA	27.8.2024	KOPRIVNICA	12925	0,078	0		06/45	0,08	0	NE	
27	ME	SVETI URBAN	14.8.2024	SVETI URBAN	1730, 1731	0,210	0		06/27	0,219	0	DA	
28	ME	ROBADJE	26.8.2024	ROBADJE	584	0,780	0		06/35	0,785	0	DA	
29	ME	ROBADJE	26.8.2024	ROBADJE	575	0,160	0		06/34	0,16	0	NE	
30	ME	ŽELEZNA GORA	27.8.2024	ŽELEZNA GORA	966	0,500	0		06/33	0,50	0	NE	
31	ME	ROBADJE	3.9.2024	ROBADJE	587/1	0,430	0		06/37	0	165	DA	
32	ME	ROBADJE	6.9.2024	ROBADJE	611/1	0,790	0		06/38	0	100	DA	
33	ME	ŠTRIGOVA	9.9.2024	ŠTRIGOVA	4629	0,065	0		06/40	0,065	0	DA	
34	ME	SVETI URBAN	18.9.2024	SVETI URBAN	1589, 1590, 1593, 1594, 1595	0,620	0		06/43	0,62	0	NE	

35	ME	GRADIŠČAK	20.9.2024	GRADIŠČAK	2016/1	0,330	0		06/44	0,33	0	NE	
36	ME	SVETI URBAN	30.9.2024	SVETI URBAN	2903/1, 2904/1, 2905/1	0,650	0		06/47	0,65	0	NE	
37	ME	SVETI URBAN	30.9.2024	SVETI URBAN	338	0,580	0		06/48	0,58	0	NE	
38	ME	SVETI URBAN	30.9.2024	SVETI URBAN	337/1	0,310	0		06/49	0,31	0	NE	
39	ME	ROBADJE	30.9.2024	ROBADJE	919	0,330	0		06/50	0,33	0	NE	
40	ME	ROBADJE	30.9.2024	ROBADJE	1141, 1142	0,250	0		06/51	0,25	0	NE	
41	ME	ROBADJE	30.9.2024	ROBADJE	DIO 1129	0,490	0		06/52	0,49	0	NE	
42	ME	ŽELEZNA GORA	8.10.2024	ŽELEZNA GORA	1365,136	0,900	0		06/56	0,90	0	NE	
43	ME	ŽELEZNA GORA	8.10.2024	ŽELEZNA GORA	1498 DIO, 1502/1 DIO, 1502/2 DIO	0,800	0		06/57	0,80	0	NE	
44	ME	VUKANOVEC	11.10.2024	VUKANOVEC	595 DIO, 596, 5971 DIO, 581 DIO, 584/1 DIO, 582/2, 582, 589, 590/1	7,040	0		06/58	7,00	0	NE	
45	ME	ROBADJE	11.10.2024	ROBADJE	225/1 DIO, 226, 225/2, 225/1 DIO				06/59			NE	
46	ME	ŠTRIGOVA	25.10.2024	ŠTRIGOVA	4626	0,220	0		06/60	0,00	99	NE	

47	ME	LOPATINEC	29.10.2024	LOPATINEC	927/1, 927/2, 927/3, 927/4, 928, 929, 937, 941, 942, 943	1,710	0		06/62	1,71	0	NE	
48	ME	ROBADJE	30.10.2024	ROBADJE	521	0,590	0		06/64	0,59	0	NE	
49	IS	BRTRONIGLA	17.10.2024	BRTRONIGLA		0,192	0						POSTUPAK U TIJEKU
50	IS	KAROJBA	25.11.2024	KAROJBA	ID 1231375, 1231438, 2895925, 2896025, 2899483, 4111154	2,020	0		06/69	2,02	0	NE	
51	IS	BUJE	26.11.2024	BUJE	ID 1141137	1,010	0		06/70	0,00	400	NE	
52	IS	BUJE	28.11.2024	BUJE	ID 1141048	1,070	0		06/74	1,07	0	NE	
53	ME	ROBADJE	12.11.2024	ROBADJE	185/1, 185/3, 186/5, 186/6	0,460	0		06/66	0,46	0	NE	
54	ME	SVETI URBAN	12.11.2024	SVETI URBAN	119/1, 116	0,200	0		06/65	0,20	0	NE	
55	VŽ	KLENOVNIK	26.11.2024	KLENOVNIK	3511, 3515	7,800	0		06/68	7,80	0	NE	
56	SM	PEŠĆENICA	21.11.2024	PEŠĆENICA	3400, 3397/3, 3399/2	0,189	0		05/42	0,19	0	NE	
57	KZ	BEDEKOVČINA	27.12.2024	BEDEKOVČIN A	1430/1, 1430/2, 1430/7 /	0,760	0		06/81	0,76	0	NE	

					ID 1455523								
58	KZ	MIRKOVEC	27.12.2024	MIRKOVEC	1315, 1314, 1312/4.../ ID 2438724	2,350	0		06/82	2,35	0	NE	
59	IS	KOSTANJICA	2.12.2024	KOSTANJICA	ID 3841980	0,610	0		06/73	0,61	0	NE	
60	IS	MOTOVUN	5.12.2024	MOTOVUN	ID 3164983	1,740	0		06/75	1,74	0	NE	
61	IS	KAŠTELIR	27.11.2024	KAŠTELIR	1625/6 / ID 1228528	0,680	0		06/71	0,68	0	NE	
62	IS	BAJKINI	29.11.2024	BAJKINI	ID 1226740, 2760512, 2760532	1,140	0		06/72	1,14	0	NE	
63	IS	BRKAČ	12.12.2024	BRKAČ	ID 1227775, 1227854	3,260	0		06/79	3,26	0	NE	
64	IS	VIŠNJAN	23.12.2024	VIŠNJAN	531/2 / ID 4151633	0,500	0		06/80	0,50	0	NE	
65	ME	ROBADJE	9.12.2024	ROBADJE	701	0,070	0		06/77	0	23	NE	
UKUPNO:						62,78	400		58 rješenja	49,96	1604		

U 2024. godini DIRH – FI naredio je i izdao 32 rješenja o potrebi izvršenja mjera krčenja zapuštenih vinograda (Tablica 11.).

Tablica 11. Mjere krčenja zapuštenih vinograda koje je naredio DIRH – FI i njihova provedba u zaraženim područjima tijekom 2024.

Redni broj	Županija	Lokacija zapuštenog vinograda	Datum nadzora	Katastarska općina	kč. br.	Površina zapuštenog vinograda (ha)	KLASA i URBROJ rješenja UP/I 320-01/24-XX/XX	Mjera provedena (DA/NE)	NAPOMENA
1	KK	JAGNJEDOVEC	24.1.2024	JAGNJEDOVEC	507	0,130		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
2	VŽ	KLENOVNIK	6.2.2024	KLENOVNIK	6630/2	0,040	06/1	DA	
3	ME	ŠTRIGOVA	13.2.2024	ŠTRIGOVA	1512	0,480	06/2	DA	
4	ZG	GOSTOVIĆ	27.2.2024	GOSTOVIĆ	377/1	0,017	06/3	DA	
5	KK	GLOGOVAC	27.3.2024	GLOGOVAC	1222/2	0,050		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
6	KK	GLOGOVAC	27.3.2024	GLOGOVAC	1223	0,100		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
7	KK	GLOGOVAC	27.3.2024	GLOGOVAC	1235/1	0,100	06/07	DA	
8	KK	PLAVŠINAC	27.3.2024	PLAVŠINAC	1550	0,170	06/171	NE	
9	KK	PLAVŠINAC	27.3.2024	PLAVŠINAC	1551/4	0,040			POSTUPAK U TIJEKU
10	KK	JAGNJEDOVEC	24.4.2024	JAGNJEDOVEC	507	0,130		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
11	ZG	HUDOVO	9.5.2024	HUDOVO	747	0,039	06/19	DA	
12	ZG	HUDOVO	9.5.2024	HUDOVO	747	0,016	06/20	DA	

13	ZG	HUDOVO	9.5.2024	HUDOVO	745/2	0,084			POSTUPAK U TIJEKU
14	ZG	HUDOVO	9.5.2024	HUDOVO	878/4	0,084			POSTUPAK U TIJEKU
15	ZG	LOVREČKA VAROŠ	6.6.2024	LOVREČKA VAROŠ	255/2	0,050	06/8	DA	
16	ZG	LOVREČKA VAROŠ	6.6.2024	LOVREČKA VAROŠ	314/1	0,060			POSTUPAK U TIJEKU
17	KK	JAGNJEDOVEC	10.6.2024	JAGNJEDOVEC	432	0,100		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
18	KK	PRKOS	26.6.2024	PRKOS	870/4, 868/5 I 868/2	0,154	06/30	NE	
19	VŽ	IVANEC	21.6.2024	IVANEC	14973,14977 DIO	0,070	06/9	DA	
20	VŽ	IVANEC	21.6.2024	IVANEC	14977 DIO	0,090	06/10	DA	
21	VŽ	ČUKOVEC	5.7.2024	ČUKOVEC	1554	0,130	06/14	DA	
22	VŽ	ČUKOVEC	5.7.2024	ČUKOVEC	813	0,050	06/15	NE	
23	VŽ	VINICA BREG	8.7.2024	VINICA BREG	783/6, 782/5, 782/10	0,280	06/17	DA	
24	VŽ	VINICA BREG	8.7.2024	VINICA BREG	783/6, 782/5	0,170	06/16	DA	
25	ZG	LOVREČKA VAROŠ	16.7.2024	LOVREČKA VAROŠ	252/2	0,055			POSTUPAK U TIJEKU

26	ZG	LOVREČKA VAROŠ	16.7.2024	LOVREČKA VAROŠ	257/1	0,118	06/28	NE	
27	ZG	SVETA NEDJELJA	19.7.2024	SVETA NEDJELJA	5790	0,049	06/22	NE	
28	ME	ŠTRIGOVA	19.7.2024	ŠTRIGOVA	2350/2	0,066	06/32	DA	
29	ME	ŠTRIGOVA	19.7.2024	ŠTRIGOVA	2350/5	0,069	06/29	DA	
30	ME	ŠTRIGOVA	20.7.2024	ŠTRIGOVA	2245/5	0,067	06/31	DA	
31	ZG	GOSTOVIĆ	27.9.2024	GOSTOVIĆ	49/16	0,117			POSTUPAK U TIJEKU
32	ME	SVETI URBAN	29.7.2024	SVETI URBAN	1740/2	0,190	06/23	DA	
33	VŽ	VINOGRADI LUDBREŠKI	30.7.2024	VINOGRADI LUDBREŠKI	2167	0,090	06/25	DA	
34	ME	ŠTRIGOVA	7.8.2024	ŠTRIGOVA	3774	0,210	06/26	DA	
35	ME	ŽELEZNA GORA	8.8.2024	ŽELEZNA GORA	3775	0,100		DA	MJERA PROVEDENA PRIJE DONOŠENJA RJEŠENJA
36	KK	KOPRIVNICA	8.8.2024	KOPRIVNICA	9852	0,133	06/36	NE	
37	KK	KOPRIVNICA	27.8.2024	KOPRIVNICA	12919/1	0,088	06/54	NE	
38	ME	ROBADJE	6.9.2024	ROBADJE	624	0,490	06/39	DA	

39	ME	ROBADJE	10.9.2024	ROBADJE	710, 711/2	0,150	06/41	NE	
40	ZG	LOVREČKA VAROŠ	27.9.2024	LOVREČKA VAROŠ	317/3	0,098			POSTUPAK U TIJEKU
41	ZG	LOVREČKA VAROŠ	27.9.2024	LOVREČKA VAROŠ	317/3	0,098			POSTUPAK U TIJEKU PREKRŠAJNI NALOG
42	KK	HAMPOVICA	30.9.2024	HAMPOVICA	911/1,2,3	0,200	06/67	NE	
43	VŽ	NADKRIŽOVLJAN	10.10.2024	NADKRIŽOVLJAN	2154	0,080	06/55	NE	
44	ME	ŠTRIGOVA	28.10.2024	ŠTRIGOVA	2350/4	0,069	06/61	DA	
45	ME	ŠTRIGOVA	30.10.2024	ŠTRIGOVA	2350/3	0,060	06/63	DA	
46	ME	ROBADJE	9.12.2024	ROBADJE	700	0,408	06/78	NE	
UKUPNO						5,64	32 RJEŠENJA		

U 2024. godini fitosanitarni inspektori su podnijeli 4 optužna prijedloga za posjednike koji nisu izvršili naređene fitosanitarne mjere u naređenom roku i 2 prekršajna naloga za posjednike koji na pisano traženje inspektora nisu izvršili traženu radnju u određenom roku (Tablica 12.).

Tablica 12. Pregled optužnih prijedloga izdanih specijaliziranim subjektima/posjednicima bilja od strane DIRH – FI koji su vezani uz mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze u 2024.

Županija	KLASA URBROJ optužnog prijedloga	Datum podnošenja optužnog prijedloga	Opis prekršaja	Izrečena novčana kazna	Status prekršajnog postupka	Napomena
KK	UP/I 320-01/23-06/74 443-01-09-24-6	15.04.2024.	Neprovođenje fitosanitarne mjere		Staranka oslobođena optužbe	
BB	UP/I 320-01/23-06/6 443-01-09-23-6	17.07.2023.	Neprovođenje fitosanitarne mjere		Staranka oslobođena optužbe	
KZ	UP/I 320-01/22-06/44 443-01-09-24-9 (dopuna)	6.3.2024	Neprovođenje fitosanitarne mjere		Postupak u tijeku	Zahtjev stranke radi Mjere 5.2.1.
KK	UP/I 320-01/23-06/27 443-01-09-23-5	03.11.23.	Neprovođenje fitosanitarne mjere		Staranka oslobođena optužbe	

Problemi s kojima se susreću tijekom nadzora i provedbe mjera su ponavljajuće prirode, tako su i tijekom 2024. godine, nesređeni zemljišnoknjižni odnosi, nemogućnosti pronalaska vlasnika ili posjednika vinograda kao i posjednici u emigraciji i dalje najveći problem, a posjednici vinograda koji se obrađuju, a zaraženi su zlatnom žuticom, kao i zapuštenih vinograda, pretežno su pripadnici starije populacije te im je teško samostalno izvršiti naređenu mjeru.

U 2024. godini mjere za sprječavanja širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze, DIRH - FI su naredili krčenje za ukupno 54,29 ha vinograda i 1.604 komada trsova, pri čemu su donijeli 90 rješenja. Mjere su naređene na osnovu pozitivnih laboratorijskih nalaza uzoraka koje su uzeli DIRH - FI i stručnjaci HAPIH-a u okviru aktivnosti Programa nadzora štetnog organizma (PNŠO) te na osnovu prijave građana ili USPRP. Krčenje vinograda i trsova sa simptomima koje su proveli posjednici bez naređivanja fitosanitarnih mjera u 2024. godini provedeno je za 0,67 ha vinograda i 82 komada trsova.

Od ukupno 90 rješenja naređenih u 2024. godini, 43 rješenja su DIRH - FI donijeli na osnovu prijave, 15 rješenja na osnovu pozitivnih nalaza te 32 rješenja za krčenje zapuštenih vinograda. Od navedenih 90 rješenja izvršeno je ukupno 33 rješenja u 2024. godini te pri tom iskrčeno 4,05 ha vinograda i 471 komada trsova, a kod 57 rješenja za 50,24 ha vinograda i 1133 komada trsova propisan je rok izvršenja u 2025. godini (Tablica 13.). Za 10 vinograda postupak je u tijeku.

Tablica 13. Podaci o postupanjima DIRH - FI U 2024. godini

PODACI O POSTUPANJIMA FI U 2024. GODINI-ZLATNA ŽUTICA VINOVE LOZE																	
FI																	
Godina	Pregledane površine (ha)	Pregledano trsova (kom)	Vrste naređenih mjera						Ukupno izdanih rješenja	Krčenje bez naređivanja fitosanitarnih mjera krčenja		Izvršenje mjera					
			Krčenje zapuštenih vinograda		Krčenje pojedinačnih trsova		Krčenje vinograda			Iskrčene površine (ha)	Broj iskrčenih trsova (kom)	IZVRŠENO			POSTUPAK U TIJEKU		
2024/2025.			Broj izdanih rješenja	Naređena mjera krčenja zapuštenih vinograda (ha)	Broj izdanih rješenja	Naređena mjera krčenja pojedinačnih trsova (kom)	Broj izdanih rješenja	Naređena mjera krčenja vinograda (ha)					Broj izvršenih rješenja	Iskrčene površine (ha)	Broj iskrčenih trsova (kom)	Broj rješenja	Izvršenje u 2025. (ha)
	68,42	400	32	4,39	15	1604	43	49,9	90	0,67	82	33	4,05	471	57	50,24	1133

*Napomena: za 11 vinograda mjera provedena bez rješenja (0,67 ha i 82 trsova), a za 10 vinograda postupak je u tijeku (1,04 ha)

Zbog kompleksnosti stanja na terenu i sezonske prirode pojavnosti zlatne žutice vinove loze te posljedično, otežane provedbe fitosanitarnih mjera, DIRH - FI su, vodeći računa o biologiji štetnog organizma, mogućnosti uočavanja simptoma, tj. o biološkim, agrotehničkim i dijagnostičkim čimbenicima kod određivanja roka, propisivali optimalne rokove za svakog pojedinog posjednika te se taj rok za izvršenje rješenja često prenosio i u slijedeću godinu. Kako bi se posjednicima vinograda koji su već pretrpjeli štetu zbog zaraze vinove loze zlatnom žuticom omogućilo da iskrče svoje vinograde, DIRH - FI su kod posjednika kod kojih je to bilo opravdano, produljili rok za provedbu naložene fitosanitarne mjere krčenja zaraženih ili simptomatičnih vinograda radi suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti zlatne žutice vinove loze (Grapevine flavescence doree).

Posjednicima vinograda kojima je naložena mjera krčenja, a inspekcijska rješenja su izdana tijekom listopada, studenoga i prosinca, bilo je potrebno dati dulji rok, zbog nemogućnosti provedbe mjere krčenja u nekom kraćem periodu. Glavni razlozi odluke za propisivanje dužeg roka izvršenja mjera su, uvažavajući biologiju štetnog organizma i vektora, veličina vinograda, organizacija provedbe krčenja, troškovi, nepovoljni vremenski uvjeti, bolesti samih posjednika. Zbog fiziologije vinove loze i razvoja američkoga cvrčka (prenositelja zaraze), koji tijekom faze mirovanja vegetacije ne šire zarazu zlatnom žuticom vinove loze taj rok je moguće propisati do početka sljedeće vegetacijske sezone.

Tijekom 2024. godine fitosanitarni inspektori provodili su i kontrole izvršenja rješenja koja su donesena u 2023. godini, ali s rokom izvršenja mjera u 2024.

Od ukupno 77 takvih fitosanitarnih mjera, 15 rješenja se odnosi na zapuštene vinograde, a 62 rješenja na naređene mjere krčenja pojedinačnih trsova (kom) i cijelih ili dijelova vinograda (ha). Izvršena su 76 rješenja u roku, te je iskrčeno 16,81 ha i 2041 kom trsova. Jedan postupak kod jednog zapuštenog vinograda (0,09 ha) je u tijeku, tako da je 98,7% mjera koje su propisane 2023. godini s roko izvršenja u 2024. godine tijekom godine

Iz podataka o radu poljoprivredne inspekcije za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine, vidljivo je da su poljoprivredni inspektori na temelju članka 87. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, br. 20/18. 115/18. 98/19. 57/22) u dijelu godine obilježene aktivnim rastom vegetacije (ožujak - rujan) proveli ukupno 528 inspekcijskih nadzora održavanja, korištenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, pri čemu je u 74 slučajeva došlo do izricanja upravnih mjera/rješenja u smislu obveze da se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju. Nadležnim prekršajnim sudovima podnijeto je 18 optužnih prijedlog te je doneseno i 26 prekršajnih naloga.

Prilikom provođena inspekcijskih nadzora održavanja poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, poljoprivredni inspektori nisu zamijetili simptome bolesti zlatne žutice vinove loze - Grapevine flavescence doree.

2.6. KONTROLA PRISUTNOSTI ZLATNE ŽUTICE U NASADIMA

Nadzor je proveden kod tri specijalizirana subjekta na tri različite lokacije u Gradu Zagrebu (Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet Zagreb), Sisačko-moslavačkoj županiji (Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet Zagreb) i Osječko-baranjskoj županiji (Lozni cijepovi Ivanović d.o.o.) (Tablica 14.) Matični nasadi Sveučilišta u Zagrebu, Agronomski fakultet nalaze su u demarkiranim područjima sukladno Odluci o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (Narodne novine 92/24). Matični nasad specijaliziranog subjekta Lozni cijepovi Ivanović d.o.o. nalazi se u nezaraženom području.

U svakom od matičnih nasada plemki vinove loze prikupljeno je po 10 uzoraka biljnog materijala vinove loze.

Rezultati analize uzoraka vinove loze potvrđuju prisutnost *Flavescence dorée* fitoplazme u matičnom nasadu plemke vinove loze posjednika Agronomski fakultet u Popovači. Od ukupno 30 prikupljenih uzoraka jedan je bio pozitivan na štetni organizam *Flavescence dorée* fitoplazma. Štetni organizam '*Candidatus Phytoplasma solani*' nije utvrđen (Tablica 15.)

Tablica 14. Županije, posjednici, mjesto pregleda, datum pregleda, pregledana površina, broj uzoraka koje je uzeo HAPIH – CZB u sklopu nadzora matičnih nasada plemki vinove loze nad štetnim organizmima *Flavescence dorée* fitoplazma i '*Candidatus Phytoplasma solani*' i rezultati analiza

Županija	Posjednik	Mjesto pregleda	Datum pregleda	Pregledana površina /ha	Broj uzoraka	Rezultat analize -	Rezultat analize +	Napomena
GZ	Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet Zagreb	Zagreb	16.9.2024.	0,505	10	10	0	-
SM	Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet Zagreb	Popovača	17.9.2024.	1,599	10	9	1	1 <i>Flavescence dorée</i> fitoplazma
OB	Lozni cijepovi Ivanović d.o.o.	Vukojevci	18.9.2024.	0,26	10	10	0	-

Tablica 15. Uzorci vinove loze koje je prikupio HAPIH – CZB u kojima je potvrđena zaraza štetnim organizmom *Flavescence dorée* fitoplazma

Oznaka uzorka (CZB)	Klasa zapisnika	Oznaka uzorka (CZB)	Datum uzimanja uzorka	Mjesto nadzora	Datum završetka lab. analize	Županija	Katastarska općina	Status područja
GI/R20	320-13/24-14/1233	ZBD-24-1528/U-10	17.9.2024.	Popovača	11.10.	SM	Popovača	Zaraženo

2.7. ODOBRAVANJE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA ZA SUZBIJANJE AMERIČKOG CVRČKA

Do 31. prosinca 2024. godine u Republici Hrvatskoj bilo je registrirano ukupno 50 insekticida za primjenu u vinogradarstvu. Od toga je 17 sredstava za zaštitu bilja – insekticida – registrirano za primjenu na vinovoj lozi za suzbijanje američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*), koji prenosi virus zlatne žutice vinove loze. Od navedenih 17 insekticida, osam je pogodnih za ekološku uporabu.

17 insekticida a suzbijanje vektora zlatne žutice vinove loze tj. američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*) od toga je 8 insekticida pogodno za ekološku uporabu, 7 insekticida za suzbijanje samo štetnika iz skupine cvrčka i/ili protiv zelenog lozinog cvrčka (primjenom tih sredstava indirektno se suzbija i američki cvrčak, a to znači da je na raspolaganju ukupno 24 SZB (17+7)).

Također, od ukupno 50 insekticida registriranih za primjenu u vinogradarstvu, njih 23 je pogodno za ekološku uporabu, uključujući i osam insekticida za ekološko suzbijanje američkog cvrčka.

Proširena je registracija sredstva za zaštitu bilja MOSPILAN 20 SG na vinovu lozu za suzbijanje američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*).

Popis dostupnih svih sredstava za zaštitu bilja može se pronaći na službenim stranicama Ministarstva poljoprivrede na FIS portalu na linku: <https://fis.mps.hr/fis/javna-trazilica-szb/>.

2.8. SAKUPLJANJE PODATAKA O VINOGRADIMA ČIJI JE VLASNIK NEDOSTUPAN ILI NEPOZNAT

S obzirom da je provedba mjera na zapuštenim i zaraženim vinogradima u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, temeljem Akcijskog plana određeni su kao provoditelji mjera. Samim time i prikupljanje podataka o zapuštenim zemljištima je u njihovoj nadležnosti. Tijekom 2024. godine na temu zlatne žutice održano je nekoliko sastanaka sa predstavnicima jedinica lokalne samouprave, na kojima je predstavljena problematika vlasnika koji su nedostupni ili nepoznati.

Dana 14. veljače 2024. godine održan je sastanak na inicijativu Općine Kloštar Podravski s načelnicima općina Kloštar Podravski, Pitomača i Špišić Bukovica te su dostavljeni podatci o zaraženim vinogradima u privatnom vlasništvu u Virovitičko podravskoj županiji.

Dana 8. svibnja 2024. godine održan je sastanak s predstavnicima Udruge Bregovita Hrvatska sa zaključkom da je glavni problem s kojim se suočavaju ne provođenje agrotehničkih mjera, odnosno zapuštenost vinograda koji su zaraženi zlatnom žuticom vinove loze.

U nadolazećem periodu nastavit će se aktivnosti vezane uz provedbu mjera krčenja zaraženih vinograda u privatnom vlasništvu.

2.9. SAKUPLJANJE PODATAKA I KRČENJE ZAPUŠTENIH VINOGRADA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU

Zapušteni vinogradi predstavljaju veliku opasnost za daljnje širenje zlatne žutice vinove loze, stoga je njihovo krčenje u demarkiranom području obvezno. Veliki problem predstavlja evidentiranje (prepoznavanje) zapuštenih površina pod vinogradima, zbog različitih i nesređenih baza podataka (zemljišne knjige, katastar, Državni zavod za statistiku, ARKOD i sl.). Različiti izvori podataka pružaju i različite podatke koji ne predstavljaju pravu sliku stanja na terenu. Sukladno navedenome, rješavanju navedene problematike zapuštenih vinograda potrebno je pristupiti na cjeloviti i sveobuhvatan način.

U srpnju 2022. godine Ministarstvo poljoprivrede pokrenulo je pilot-projekt: Proces vektorizacije „zapuštenih“ vinograda.

Tijekom 2023. i 2024. godine završeno je prikupljanje podataka o zapuštenim vinogradima u državnom vlasništvu u Međimurskoj, Vukovarsko-srijemskoj županiji i Virovitičko-podravskoj županiji.

Prilikom prikupljanja podataka rađena je i kategorizacija zapuštenosti (kategorija 1., 2. i 3.).

Zbog sprječavanja širenja zaraze, u državnom vlasništvu, mjere krčenja provest će se djelomično ili u cijelosti na 91 katastarskoj čestici, ukupne površine 557.767 m² (55,77 ha) i to na području triju županija kako slijedi:

1. Virovitičko-podravski županija – 38 katastarskih čestica, površine 7,99 ha
2. Međimurska županija – 21 katastarska čestica, površine 20,62 ha
3. Vukovarsko srijemska županija – 32 katastarske čestice, površine 27,16 ha

2.10. USPOSTAVA SURADNJE S UDRUGAMA VINOGRADARA

S ciljem što bolje suradnje s posjednicima vinograda te svim vinarima i vinogradarima s područja cijele Republike Hrvatske, kao i potrebe za što efikasnijim ublažavanjem štete nastale od zaraze zlatnom žuticom vinove loze, MP – SFP izradio je popis regionalnih organizacija vinara i vinogradara na području Republike Hrvatske (Tablica 16.)

Tablica 16. Popis regionalnih organizacija vinara i vinogradara u Republici Hrvatskoj

Regionalna organizacija	Dalmacija	Slavonija i Hrvatsko Podunavlje	Hrvatska Istra i Kvarner	Središnja bregovita Hrvatska
Naziv udruge	Udruženje „Vino Dalmacije“	Udruga Graševina Croatica	Udruga vinogradara i vinara Istre „Vinistra“	Udruga vinara i vinogradara Središnja bregovita Hrvatska
Sjedište	Trumbićeva obala 4, 21000 Split	Europske avenije 13, 31000 Osijek	Carla Huguesa 8, 52440 Poreč	Rooseveltove trg 2, 10000 Zagreb
Predsjednik	Leo Gracin, manager: Monika Prović	Josip Pavić, direktor: Tomislav Panenić	Luka Rossi, manager: Ivan Marić	Miroslav Polovanec, tajnik: Suzana Operman
mob.	+385 95 800 0610	+385993014300	+385981975651	+385 98 701 273
e-mail	vino.dalmacije@gmail.com	josip.pavic@erdutski-vinogradi.hr croatia.grasevina@gmail.com	info@benvenutivina.com info@vinistra.com ivan.marić@vinistra.com	info@bregovitahrvatska.hr

2.11. EDUKACIJA SPECIJALIZIRANIH SUBJEKATA/POSJEDNIKA BILJA

Sukladno Akcijskom planu Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede zadužena je za provedbu informativno edukativne kampanje za posjednike vinove loze, ali i šire javnosti. Cilj kampanje je upoznavanje s štetnim organizmom, fitoplazmom *Candidatus Phytoplasma vitis*, uzročnikom zlatne žutice vinove loze, gospodarskim štetama, rasprostranjenosti, simptomima, načinu prenošenja te propisanim mjerama za sprečavanje njenog daljnjeg širenja.

Aktivnosti koje su zadane Akcijskim planom odvijale su se u svim županijama.

Održano je 14 predavanja na kojima je bilo prisutno 182 vinogradara uglavnom članova vinogradarskih udruga. Navedene edukacije bile su organizirane u vidu klasičnih predavanja ali i kao demonstracijski prikazi tj. učionice u vinogradima. Osim navedenih edukacija koje su održane u organizaciji vinogradarskih udruga održane su edukacije koje provodi Uprava za stručnu podršku razvoja poljoprivrede definirane Pravilnikom o provedbi mjere 78.01. iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2024 -2027.

Navedene edukacije obavljaju se sukladno odobrenom Programu kojeg odobrava Ministarstvo poljoprivrede. Jedna od obveznih tema Programa je „Korištenje feromonskih, hranidbenih i vizualnih klopki“ putem koje su polaznici educirani i informirani o korištenju žutih ljepljivih ploča kojima se prati američki cvrčak prijenosnik zlatne žutice vinove loze.

2.12. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Cilj praćenja pojave i razvoja ličinki američkog cvrčka je određivanje pravovremenih rokova njegovog suzbijanja. Preporuke o rokovima suzbijanja američkog cvrčka objavljivane su na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede (<http://www.mps.hr>). Tijekom mjeseca svibnja, lipnja i srpnja objavljene su 32 preporuke za suzbijanje američkog cvrčka. U cilju dostupnosti informacija što većem broju proizvođača, preporuke su objavljivane i u županijskim lokalnim medijima.

Na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede objavljen je stručni članak o zlatnoj žutici vinove loze.

Početak mjeseca svibnja započeta je medijska kampanja putem lokalnih medija u cilju što šireg informiranja javnosti i posjednika vinove loze o zlatnoj žutici vinove loze na važnost provođenja svih Naredbom propisanih mjera:

- na lokalnim radio postajama organizirane su tematske radio emisije o zlatnoj žutici vinove loze: emitirano je ukupno 21 radio prilog
- na lokalnim TV postajama: snimljena su 2 TV priloga
- u lokalnim tiskovinama: objavljena je 7 stručnih članaka
- na 41 internetskoj stranici udruga, gradova i općina objavljene preporuke i članci
- na 11 oglasnih ploča udruga i lokalne uprave objavljene preporuke i članci.

3. ZAKLJUČAK

Tijekom 2024. godine u Republici Hrvatskoj provodio se program nacionalnog nadzora pod nazivom „Štetni organizmi u rasadnicima“, u sklopu Programa nadzora štetnih organizama bilja (PNŠO), bez sufinanciranja Europske komisije. Cilj je bio provjera usklađenosti sadnog materijala s biljnim zdravstvenim zahtjevima, a posebna pažnja bila je usmjerena na matične nasade plemki vinove loze.

Nadzor je obuhvatio 10 reguliranih nekarantenskih i 1 karantenski štetni organizam Unije – fitoplazmu zlatne žutice vinove loze (*Flavescence dorée*). Aktivnosti su zajednički provodili HAPIH – CZB-a i fitosanitarni inspektori DIRH-a.

Fitosanitarna inspekcija je od 1. srpnja do početka studenog 2024. nadzirala 11 županija (Međimurska, Varaždinska, Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Vukovarsko-srijemska, Istarska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Zadarska, Šibensko-kninska i Splitsko-dalmatinska), provela 111 inspekcijskih nadzora, izdala 90 rješenja o krčenju, te pokrenula 2 prekršajna postupka. Obavljeno je 97 vizualnih pregleda na 146,08 ha vinograda, a laboratorijski je analizirano 120 uzoraka, od kojih je 23 bilo pozitivno na fitoplazmu.

HAPIH je evidentirao širenje bolesti u nezaraženim područjima Bjelovarsko-bilogorske (k.o. Dišnik) i Zagrebačke županije (k.o. Podvrh) te u sigurnosnim zonama Sisačko-moslavačke, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije. Zaraženost je potvrđena i u 5 uzoraka vektora, uključujući i nezaražena područja Zagrebačke, Primorsko-goranske i Bjelovarsko-bilogorske županije.

Na 31 lokaciji u 14 županija praćena je pojava vektora američkog cvrčka, s potvrđenom prisutnošću na 19 lokacija. Utvrđena je i zaraza u matičnom nasadu plemke vinove loze Agronomskog fakulteta u Popovači.

Uz nadzor, stručnjaci HAPIH-a su provodili edukacije, sudjelovali na stručnim skupovima i pružali stručnu podršku Ministarstvu poljoprivrede.